

влення миротворчого контингенту чи персоналу, а також з питань надання матеріально-технічних ресурсів та послуг приймає Президент України з одночасним поданням до Верховної Ради України законопроекту про схвалення рішення в частині щодо направлена миротворчого контингенту.

Рішення Президента України про направлення миротворчого контингенту розглядається Верховною Радою позачергово.

Рішення про надання Україною матеріально-технічних ресурсів і послуг для використання в міжнародній миротворчій операції приймає Кабінет Міністрів України відповідно до рішення Президента України щодо участі України в ММО.

Про прийняття відповідного рішення стосовно направлення миротворчого контингенту Міністерство закордонних справ України негайно інформує Секретаріат ООН, секретаріати ОБСЄ чи інших регіональних організацій.

Контроль за додержанням зацікавленими центральними органами виконавчої влади строків розгляду і внесення відповідних пропозицій здійснює Міністерство закордонних справ України.

Таким чином, існує ціла низка правових актів, які забезпечують участь України в миротворчих місіях колективних сил міжнародної безпеки. Okремі з них будуть переглянуті в контексті позаблокового статусу нашої держави.

Література.

1. Акулов С. Міжнародні миротворчі операції як політичний інструмент врегулювання воєнно-політичних конфліктів. – Режим доступу. – <http://www.politik.org.ua/vid/magcontent.php3?m=1&n=38&c=735>.
2. Закон України «Про порядок направлення підрозділів Збройних Сил України до інших держав» від 02.03.2000 № 1518-III // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 2000 – N 19 – ст. 144.
3. Закон України «Про участь в міжнародних миротворчих операціях» // Відомості Верховної Ради України. – № 22 – 23. – 11.06.99. – С. 468 – 471.
4. Козинець І. П. Підготовка Збройних Сил України до участі в міжнародних миротворчих операціях на сучасному етапі / І. П. Козинець // Воєнна історія. – 2008. – № 1 – 2. – С. 197 – 201.
5. Лук'янів А. Сучасна миротворчість: військові операції невоєнного типу. – Доступ з Інтернету. – <http://www.mil.gov.ua/massmedia/print.php?id=12103>.
6. Миротворча та антитерористична діяльність Збройних Сил України: тематичний збірник / Національний науково-дослідний центр оборонних технологій і воєнної безпеки України / С. О. Кириченко (ред.). — К. : ННДЦ ОТ і ВБ України, 2007. — 207.
7. Міжнародна миротворча діяльність у системі забезпечення національної безпеки України: Монографія / [Руснак І. С., Кохно В. Д., Козинець І. П. та ін.]. – К. : НАОУ, 2007. – 204 с.
8. Указ Президента України № 435/2009 від 15 червня 2009 року Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 24 квітня 2009 року «Про Стратегію міжнародної миротворчої діяльності України». – Доступ з Інтернету. – www.rada.gov.ua.
9. Цюрупа М. В. Миротворчі операції як міжнародноправовий та воєнно-гуманітарний феномен / М. В. Цюрупа. – К.: ВГН НАОУ, 2003. – 78 с.

УДК 328.18

Володимир Дементов

СОЦІАЛЬНЕ ЗАМОВЛЕННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВЗАЄМОДІЇ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ ТА ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

Висвітлено роль соціально-орієнтованих громадських організацій в соціальному забезпеченні суспільства; механізми ефективної взаємодії органів державної влади та громадських організацій в напрямку реалізації соціальних програм та проектів та вирішення соціальних проблем за принципом соціального замовлення.

Ключові слова: соціальне замовлення, соціальне забезпечення, соціальне благополуччя, соціальна підтримка, соціальні проблеми, громадянське суспільство, соціальні моделі, соціальне регулювання, соціальна ефективність, соціальне середовище, соціальні потреби, соціальна справедливість.

↗ У суспільстві постійно виникають проблеми, які мають соціальний резонанс і є актуальними як для суспільства в цілому, так і для конкретної групи людей, самостійне вирішення яких для державних органів влади є складним завданням [1].

Коли в суспільстві відбувається усвідомлення важливості, гостроти тієї чи іншої проблемної соціальної ситуації, виникає необхідність у створенні організаційного механізму усунення проблеми. Цю потребу можна визначити як соціальне замовлення – розробка і реалізація конкретних соціальних програм, спрямованих на вирішення тих чи інших проблемних питань [8; 9].

↗ Аналіз останніх досліджень і публікацій дає підстави стверджувати, що вирішення суспільно необхідних та індивідуально-значимих питань реалізується у наданні допомоги різним проблемним та вразливим верствам населення, а також у проведенні соціальної роботи – з дітьми, сім'ями, молоддю, певними групами ризику. Основним ініціатором і розробником таких програм є соціальна ініціатива, яка може виходити від органів державної влади – до населення, або навпаки – зароджуватись усередині суспільства і виходити від найбільш соціально активних груп населення. Питання щодо використання принципу соціального замовлення як інструменту підвищення ефективності взаємодії органів державної влади і громадських організацій у вирішенні соціальних проблем різних категорій населення у своїх роботах піднімала низка зарубіжних і вітчизняних вчених: В. І. Рубцов, Г. І. Осадча, О. Я. Хуснутдинов, Ю. П. Лебединський, Ю. І. Саенко, А. Ф. Ткачук, Н. Паніна, О. І. Письман, М. Престон-Шут та ін.

Соціальне замовлення – один із шляхів вирішення суспільних соціальних проблем, виконання робіт і надання послуг має фінансуватися за рахунок бюджетних коштів. Це означає, що обов'язково має бути механізм, який би регулював правила формування, розміщення та виконання соціального замовлення. Звичайно, має бути законодавче підґрунтя, яке визначало б процес виділення бюджетних коштів та забезпечення виконання соціального замовлення.

↗ Саме цим обумовлена постановка мети даної статті, що передбачає висвітлення питань, пов'язаних з необхідністю глибокого аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду використання принципу соціального замовлення у забезпеченні різноманітних нагальних соціальних

© Дементов В. О., 2010.

потреб всіх верств населення та вирішення найзлidenніших соціальних проблем в рамках ефективної міжсекторальної взаємодії влади, громадськості, незалежних ЗМІ та соціально-орієнтованого бізнесу.

Соціальне замовлення не узаконено в Україні до цього часу ще й тому, що наше суспільство ще не є готовим до цього. Неготовими виявилися всі реальні учасники цього дійства: передбачувані замовники – органи державної влади і передбачувані виконавці – громадські організації і ті, в чиїх інтересах закон повинен бути прийнятим – переважна більшість населення країни.

Передбачувана схема передачі частини державних коштів на виконання соціального замовлення громадським організаціям відповідає світовій практиці. Відомо, що в Німеччині, де система соціального захисту досить ефективна, 70% фінансів, що використовуються громадськими організаціями, виділяються з держбюджету. У Великобританії – біля 80%. Американські приюти для бездомних та кризові центри жертв насилия також в основному побудовані на державні гроші. В цивілізованих країнах вважається, що державі одній не під силу тягнути всю соціальну сферу і потрібно передати частину ресурсів тим, хто знаходиться поруч із своїми підопічними і знає конкретні проблеми кожного та конкретні адреси, до яких повинна поступити допомога [5].

Наша держава тим більше не може справитись зі своїми проблемами і допомогти майже половині своїх громадян, які після кризи попали в категорію бідних. Проте, держчиновники не бажають поділитися навіть невеликою частиною бюджетних ресурсів. Найбільш активно виступають проти замовлення саме ті, хто за своїм статусом несе відповідальність за виконання державних соціальних програм – за соціальну сферу має відповідати лише держава.

В основу має бути покладено конкурсний механізм, а конкурси необхідно організовувати, запрошувати експертів, слідкувати за виконанням замовлення [3]. Виникає логічне запитання: навіщо всі ці ускладнення, коли самому можна контролювати грошові потоки. Проте, в бюджеті кожного рівня закладається від 2 до 10 % коштів, які мають реалізовуватись через механізми цільових програм. Так що скарги на те, що необхідні додаткові кошти – необ'єктивні. Тим більше, що частину грошей (або використання праці волонтерів) може знайти сама некомерційна організація. Звичайно, є такі організації, які фактично не працюють, з тих чи інших причин, хоча мають і приміщення і телефони, деякі працюють один-два рази на рік, виконуючи якісні разові контракти. В основному ця робота може зводитись до підготовки благодійних акцій чи якогось семінару. Але є й такі, що працюють не покладаючи рук, часто не маючи навіть приміщення. Можна привести безліч таких прикладів. Такі організації знаходяться, а іноді і заробляють гроші самі. Проте, основна сума коштів – гранти іноземних донорів. Виходить досить незрозуміла ситуація: створюється враження, що урядам і дружнім громадським організаціям Заходу важливіше, ніж нашій владі, буде існувати в Україні громадянське суспільство чи ні.

Усе ж не варто, можливо, звинувачувати керівників органів державної влади в небажанні заключати договори на виконання соціального замовлення. Адже, перевіривши діяльність організації, можна виявити, що в ній сидять звичайні нероби. Замовлення напевно не буде виконано, а відповідати доведеться керівнику відповідного органу державної влади. Винятки можуть бути в деяких великих містах, де громадські організації вже активно працюють [2]. Вийшло так, що деякі питання залишились поза увагою органів влади і їх підхопили громадські організації, розвинули і успішно працюють над вирішенням проблем, які, здавалось, вирішити неможливо. Можна критикувати громадські організації за те, що їм не все вдається, спеціалісти, які працюють в таких організаціях, не мають достатніх необхідних навичок, вони не рекламиють своєї діяльності, по-гено контактують з пресою, про їхню роботу мало хто знає,

проте вони сповнені енергії і ентузіазму, у них є бажання змінити щось на краще. В такій ситуації наврядчі можна чекати революційних змін у соціальній сфері. Інновації, запроваджувані зверху, повинні бути підтримані знизу, і те населення, яке потребує більше уваги і допомоги, але мало знає про існування і діяльність громадських організацій, повинно підтримати нові починання, піти назустріч одне одному. Чим більше людей буде задіяно в соціальних ініціативах, залучено до активних дій, тим більше шансів у громадських організацій підхопити ініціативи інновацій соціального захисту і соціальної роботи із рук держави.

Не узаконене на державному рівні соціальне замовлення все ж подекуди існує. Деякі міські ради разом з централізованою соціальними службами для сім'ї, дітей та молоді щорічно проводять соціальні ярмарки та конкурси малих грантів. У липні 2002 р. Кабінет Міністрів затвердив Порядок проведення конкурсу проектів програм, розроблених громадськими організаціями, стосовно дітей, молоді жінок та сім'ї. Цим Порядком регламентуються умови і порядок проведення конкурсу, критерії визначення його переможців для розподілу коштів, які передбачаються у державному бюджеті для державної підтримки громадських організацій на виконання загальнодержавних програм і заходів стосовно дітей, молоді, жінок та сім'ї [7]. Можливо, така робота з громадськими організаціями покаже наскільки дозріло наше суспільство для того, щоб називатись громадянським, наскільки здатні його організми – громадські організації – взятись за справу державної ваги, якою є соціальне замовлення. Його виконання – серйозний іспит, і здати його під силу тільки сформованому громадянському суспільству.

Актуальними залишаються питання відпрацювання моделі соціального партнерства громадського сектору з органами державної влади та місцевого самоврядування і запуску механізмів такої взаємодії [5].

Стратегічними цілями моделі соціального партнерства є:

- відпрацювання процесу спільного (представниками органів державної влади і громадських організацій) проектування вирішення соціальних проблем міста (області, району);
- створення «банку» соціальних проектів і організації в подальшому їх фінансової підтримки з місцевого бюджету або використовуючи спонсорські кошти і ресурси;
- забезпечення активної участі представників громадських організацій міста (району) у створенні та ефективній роботі Координаційної ради з взаємодією органів державної влади та місцевого самоврядування з громадськими організаціями при голові адміністрації (міському голові);
- створення механізмів зворотного зв'язку Координаційної ради з представниками громадських організацій;
- формування сприятливого ділового іміджу громадських організацій серед підприємців, державних службовців, депутатів;
- покращення взаємозв'язків регіональних громадських організацій [5, с. 73–75].

Разом з необхідністю впровадження соціального замовлення на сьогодні актуальним є завдання щодо цілісної системи соціального прогнозування, яка має органічно поєднувати в собі: загальнодержавні механізми прогнозування економічного і соціального розвитку України на середньо- та короткострокові періоди; механізми розробки та легалізації прогнозних та програмних документів економічного і соціального розвитку окремих адміністративно-територіальних одиниць та регіонів; методологічне забезпечення системи державного прогнозування, використання при цьому світового досвіду [4].

Тетяна Козаченко

ХАРАКТЕРИСТИКА РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ ПОЛІТИЧНОГО МЕХАНІЗМУ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ ПОВОДЖЕННЯ З ТВЕРДИМИ ПОБУТОВИМИ ВІДХОДАМИ В УКРАЇНІ

У статті Козаченко Т. П. «Характеристика результивності політичного механізму реалізації державної політики у сфері поводження з твердими побутовими відходами в Україні» надано характеристику результивності політичного механізму реалізації державної політики у сфері поводження з ТПВ в Україні з визначенням критеріїв та коефіцієнтів його показників за кількісними та якісними ознаками та рівня результивності. Запропоновано рекомендації щодо підвищення рівня результивності та ефективності політичного механізму реалізації державної політики у сфері поводження з ТПВ в Україні.

Ключові слова: тверді побутові відходи, політичний механізм, державна політика у сфері поводження з твердими побутовими відходами, результивність політичного механізму.

↗ Створення сучасної нормативної і технологічної бази для формування і реалізації ефективної державної політики у сфері поводження з ТПВ вимагає програмного методу на національному рівні при вирішенні цієї проблеми, що має особливу значущість для функціонування економіки в цілому, окрім іншіх галузей і регіонів, для соціального розвитку і умов мешкання (проживання) населення.

Основною проблемою, на вирішення якої мають бути спрямовані державні (національні), регіональні і місцеві програми щодо поводження з ТПВ, є запобігання негативній дії відходів на довкілля і здоров'я людей на основі зменшення відходів, що утворюються, і їх максимального залучення до господарського обігу як джерела вторинних матеріальних і енергетичних ресурсів, збереження і економія первинних природних ресурсів, скорочення кількості відходів, що підлягають похованню і знищенню, на основі створення в Україні нового вигляду економічної діяльності, об'єднаного зібрання, транспортування, переробку і утилізацію ТПВ.

↗ При наявності великої кількості Програм щодо поводження з ТПВ, більшість з них залишається невиконаною. У прийнятих на сьогоднішній день Програмах повністю відсутній механізм їх реалізації. Для чіткого виконання вищепереданих питань необхідна політична воля у даній сфері, іншими словами, високий рівень політичного механізму реалізації державної політики у сфері поводження з ТПВ в Україні.

↗ Наукові дослідження проблеми поводження з ТПВ, зокрема, щодо визначення пріоритетів та формування державної політики у сфері поводження з ТПВ, а також механізмів їх реалізації в період загострення фінансово-економічної ситуації в Україні знайшли відображення у роботах В. Міщенко, І. Дрозда, О. Саницької, І. Сотника, Ю. Новикова, Е. Губанової та ін. Багато уваги у науковій літературі приділяється економічним аспектам, правовим механізмам та питанням забезпечення правового регулювання у сфері поводження з ТПВ (А. Белоусов, С. Панков, А. Марченко, Б. Горлицький, О. Новицька, Н. Максіменцева, С. Слесаренок, В. Юрекслу, В. Міщенко та ін.). Морально-ети-

Соціальне планування є основою соціального прогнозування. В рамках соціального планування результатом виступає система рішень щодо об'єкту прогнозування, а також зусиль щодо його втілення в життя; розробка цільових комплексних програм розвитку регіонів України, сфер суспільного життя, індикаторів та показників бідності, параметрів соціального бюджету; показників та індикаторів соціальної безпеки; управлінські та інші види консультування, які орієнтовані на вирішення конкретних питань.

↗ З вищезазначеного можна зробити наступні висновки, зокрема про те, що сьогодні в Україні є науково обґрунтована необхідність враховувати та використовувати дані соціальної прогнозики для прийняття важливих рішень щодо питань державної соціальної політики та, зокрема, розв'язання проблем щодо провадження та реалізації в соціальній сфері принципів соціального замовлення, як організаційно-правового механізму, що дозволяє надавати ефективну соціальну допомогу на основі підтримки ініціатив громадських організацій та у тісній співпраці з органами державної влади та місцевого самоврядування, які визначають пріоритети державної соціальної політики, формування соціальних програм, та, на їх основі, – соціального замовлення.

Організація реалізації механізму соціального замовлення на конкурсних засадах та контроль цільового використання бюджетних коштів і якості надання соціальних послуг має бути пріоритетним завданням органів державної влади та місцевого самоврядування в рамках дотримання основних напрямів діяльності, завдань та принципів сучасної соціальної держави [6].

Література.

1. Осадчая Г. И. Социология социальной сферы : учеб. пособие / Г. И. Осадчая ; МДСУ Мин-ва труда и социального развития РФ. – М. : Акад. Проект, 2003. – 55 с.
2. Престон-Шут М. Письменные соглашения: контрактный подход к социальной работе / М. Престон-Шут // Практика социальной работы / под ред. К. Ханвея и Т. Филпота. – Амстердам; Киев, 1996. – С. 219–238.
3. Письман А. И. Социальное партнерство местной власти, предпринимательских кругов и общественности в процессах развития города / А. И. Письман. – Николаев : Муниципальная инициатива, 1999. – 33 с.
4. Рубцов В. И. Аналіз участі громадського сектора у становленні місцевої демократії в Україні (1991–2000 роки) / В. И. Рубцов // Управління сучасним містом. – 2001. – № 4–6 (2). – С. 81–87.
5. Розвиток партнерства між місцевою владою та недержавним сектором у сфері надання громадських послуг : монографія / за заг. ред. Ю. П. Лебединського. – Ужгород : Патент, 2003. – 190 с.
6. Саєнко Ю. І. Соціальна політика в період трансформації суспільства / Ю. І. Саєнко // Соціальна політика в Україні та сучасні стратегії адаптації населення : зб. наук. статей. – 1998. – С. 6–9.
7. Ткачук А. Ф. Законопроекти для третього сектора: проблеми правового регулювання / А. Ф. Ткачук. – К. : Ін-т громадянського суспільства, 2003. – 44 с.
8. Українське суспільство 1992–2002 рр. Соціологічний маніトинг / за ред. Н. Паніної. – К. : Ін-т соціології НАН України, 2004. – 133 с.
9. Хуснутдинов О. Я. Громадський рух як чинник формування громадського суспільства в Україні (державно-управлінський аспект) : автореф. дис. ... канд. держ. упр. / О. Я. Хуснутдинов. – К. : НАДУ, 2003. – 20 с.